

GLAS SLOVENSKEGA OKOLJSKEGA AKTIVISTA

The Voice of a Slovenian Environmental Activist

Živimo v času, ko je vse podvrženo kapitalu. Nenehna gospodarska rast je postala nova vera, za katero se pričakuje, da bomo vanjo verjeli vsi, in brez katere naj bi se svet ustavil. Njena osnovna vsebina je tehnološki napredek, ki žal grobo izkorišča delavce in nedopustno ter pogosto nepovratno izkorišča okolje. Na prodaj je postalo vse, od ljudi, zdravja, premoženja do naravnih virov. Ključni problem današnjega časa je, da vse postaja blago, žal tudi življenje in prihodnost naših otrok.

V takšnih razmerah je zato izjemno pomemben nadzor. Zakonodaja, ki jo pišejo politiki, razne agencije za nadzor in akreditirane institucije, naj bi nam zagotavljale varovanje okolja in našega zdravja, zagotavljale, da je vse pod nadzorom in so odločitve sprejete pošteno. Jim zaupati ali ne? Po izkušnjah aktivistov Eko kroga vsekakor NE! Zaupanje okoljskim odločevalcem, kakršne imamo danes, je za naivne. Nadzor okoljske zakonodaje (njene sprejemanja in udejanjanja) s strani civilne družbe je nuja, saj pogosto predstavlja branik pred korupcijo in edini glas, ki ga imajo narava, planet in ljudje, ki živijo v okolici velikih onesnaževalcev.

Mnoge neodgovorne gospodarske družbe in multinacionalke, katerih praksa je, da si milijonske dobičke služijo na račun brezobzirnega izkoriščanja naravnih virov in okolja, so si v letih uspele pridobiti ogromno moč in izkušnje. Eko krog je sodeloval s številnimi aktivisti z vsega sveta in izkušnje prav vseh so, da si gospodarstvo preiščeno in vnaprej skrbno izbere okolje, v katero umeščajo svoje dejavnosti. Iščejo okoljsko že degradirana območja s slabo socialno sliko, veliko brezposelnostjo, velikim deležem priseljencev in nizko izobrazbeno stopnjo. Že takoj ob vstopu v neko regijo se reklamirajo kot okoljsko odgovorne gospodarske družbe, veliko vlagajo v samopromocijo in z brezplačnim časopisom ali kako drugače gospodinjstvom sadijo virtualne rožice točno tam, kjer s svojimi emisijami zastrupljajo ljudi in zemljo. Propaganda je dodelana in pogosto učinkovita. Gospodarstvo se zelo zaveda svojega negativnega vpliva na okolje in zdravje. Z različnimi manevri poskušajo pridobiti posameznike, ki živijo na vplivnem območju njihove proizvodnje, in tiste, ki bi jim bili z morebitnim uporom lahko nevarni. Pogosto preiščeno

nastopajo v vlogi sponzorja ali donatorja raznim športnim društvom, gasilcem, bolnišnicam, vrtcem, šolam ipd. Hkrati intenzivno iščejo stike in povezave z lokano politiko. Šele mnogo kasneje in prepozno se vsi naštetih zavedo, da so opredeljeni in blokirani zaradi brezplačne malice ali gratis gramoza. In prav zastrašujoče je spoznanje, za kako malo denarja so ljudje pripravljeni molčati in nemo gledati krivico.

Kakor hitro nekemu podjetju nato uspe pridobiti dovoljenja za svojo dejavnost, po možnosti z minimalnimi okoljskimi varovalkami in vzporedno nastalim dodatnim dobičkom – zato se je gospodarstvu prijazna lokacija tudi izbrala –, je zaustavitev ter omejevanje onesnaževalca prava nočna mora in boj proti zmaju z več glavami. Podjetje ima denar za najmočnejše odvetnike, za najdražje marketinške agencije, za sprevrženo stroko, ki za dovolj denarja napiše vse, kar naročnik zahteva in potrebuje. Z denarjem svoj vpliv širi še na politiko.

In kako reševati tak problem? Vsekakor s preventivo in kurativo. Boj lokalnih prebivalcev in aktivistov terja ogromne napore, veliko prostega časa, psihične obremenitve. Vsakdo, ki se javno izreče v korist okoliških prebivalcev, tvega izpostavljenost in nizke udarce. A z veliko truda ter združevanjem znanja in energije mnogih posameznikov se lahko naredi pozitivne premike. Zadnje čase smo, denimo, priča podpori slovenskih zdravnikov prebivalcem Anhovega in okolice. Pri aktivizmu gre torej v prvi vrsti za aktivno državljanstvo, ki je za vsako družbo koristno.

Kakšna bo prihodnost, je v veliki meri odvisno od vzgoje prihodnje generacije. Zdi se, da današnja mladina vendarle ceni in spoštuje naravo mnogo bolj, kot je značilno za premnoge predstavnike zrele generacije, ki danes vodijo družbo. Vsebine, ki so jih otroci deležni iz medijev, žal še vedno postavljajo besedico *imeti* pred besedo *biti*. Starši in učitelji smo torej danes še vedno postavljeni pred velik izziv, kako vzgojiti predvsem razmišljujoče, odgovorne in sočutne ljudi. Če nam to uspe, lahko upamo, da bodo naslednje generacije okolje varovale in ne uničevale, da jim bo pomemben človek ter vsako drugo živo bitje in ne samo denar.